

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2022-04-14

Diarienummer:
ALN-2021-00615

Handläggare:
Daniel Karlsson, Magnus Bergman-Kyllönen

Ekonomiskt delårsbokslut per mars och delårsuppföljning av verksamhetsplanen per april

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** fastställa verksamhetsplan och budget, förenklad delårsuppföljning per april 2022 med korrigerad åtgärd i inriktningsmål 4, enligt ärendets bilaga 1,
2. **att** fastställa ekonomiskt delårsbokslut per mars 2022 enligt ärendets bilaga 2, samt
3. **att** överlämna dessa till kommunstyrelsen.

Ärendet

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2022–2024 och visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom inriktningsmål, uppdrag och budget. Äldrenämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats.

Vård- och omsorgsförvaltningen har upprättat förslag till uppföljning av status för nämndens uppdrag per april 2022, samt ekonomisk uppföljning per mars 2022. Delårsuppföljningen är framtagen utifrån den verksamhetsplan som äldrenämnden upprättat för året, vilken utgår från de inriktningsmål och uppdrag som kommunfullmäktige tilldelat nämnden.

Vid delårsuppföljning per april sker ingen uppföljning på nämndens åtgärder, däremot bedöms status på kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner på vård- och omsorgsförvaltningen och stabsstöd ekonomi i samarbete med förvaltningsledning.

Föredragning

Utifrån Mål och budget 2022–2024 arbetar äldrenämnden i 14 uppdrag, fyra nämndmål (två nämnds specifika och två kommungemensamma) samt 28 åtgärder.

Vid delårsuppföljningen per april pågår arbetet enligt plan för samtliga uppdrag med två undantag.

- Uppdraget under inriktningsmål 3 är försenat, eftersom ytterligare insatser för fossilfrihet krävs, främst inom externa verksamheter, för att nämnden i hög grad ska kunna bidra till måluppfyllelse.
- Uppdraget under inriktningsmål 4 är stoppat, eftersom nämndens åtgärd om extratjänster avbryts. Detta på grund av att extratjänster fasas ut under 2022 enligt regeringens instruktioner till arbetsförmedlingen. Ett förslag på ny åtgärd har därför tillkommit under inriktningsmål 4 i verksamhetsplanen.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 14 april 2022
- Bilaga 1, Verksamhetsplan 2022, Delårsrapportering per april
- Bilaga 2, Ekonomiskt delårsbokslut per mars 2022

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Äldrenämnden
Delårsuppföljning

Datum:
2022-04-28

Diarienummer:
ALN-2021-00615

Handläggare:
Karlsson Daniel

Version: 1.0

Verksamhetsplan 2022

Delårsrapportering per april

Stoppad
Påbörjad
Försenad

Status på kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens åtgärder

Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor till godo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.	Genomför kartläggningar av resursfördelning, analysera och föreslå åtgärder		2023
	Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.	Stärk förutsättningarna för tillitsbaserad dialog i upphandling, uppdrag och uppföljning av interna och externa verksamheter.		2022
	Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande. Nytt uppdrag 2022	Skapa förutsättningar för innovation och digital utveckling i nämndens verksamheter och öka användandet av välfärdsteknik.		2024

Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i.	Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	Stärka äldreperspektivet i det brottsförebyggande arbete i samverkan med övriga kommunala aktörer och polisen.		2023
		Utveckla arbetet för att upptäcka leverantörer som bryter mot lagen och medvetet försöker missbruka välfärdssystemet för ekonomisk vinning.		
Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.	Öka takten i klimatomställningen för att minska växtgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050. Kommentar till status för uppdrag: Uppdraget är försenat och förväntas vara färdigt 2023. Insatser har genomförts inom nämndens egna verksamheter för att nämnden ska kunna bidra till att kommunen når sina miljömål. Arbete för en klimatomställning pågår i nämndens verksamheter och kunskapen om återvinning och återanvändning har stärkts. Ytterligare insatser för fossilfrihet krävs dock inom externa verksamheter för att nämnden i högre grad kunna bidra till måluppfyllelse framöver.	Minska användandet av miljöfarliga produkter och fossilbränsle inom nämndens verksamheter.		2023

Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.	Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.	Möjliggöra för extratjänster inom nämndens verksamheter.		2023
		Åtgärden är stoppad på grund av att extratjänster fasas ut under 2022 enligt regeringens instruktioner till arbetsförmedlingen. Nytt förslag på åtgärd: Stärk arbetsplatslärande (APL) så att fler ska kunna försörja sig och bli inkluderade i samhället och möta vård- och omsorgsbehovet med utbildad vård- och omsorgspersonal.		2024
	Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa. Nytt uppdrag 2022	Stärka de förebyggande insatserna för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering bland nämndens målgrupper. Implementera kommunens suicidpreventiva arbete i enlighet med Vägledningen till suicidpreventivt arbete inom Uppsala läns kommuner. Genomför kompetenshöjande åtgärder för att öka medarbetares kunskap om våld och andra övergrepp.		2024

Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status nämndmål	Nämndmål klart år
Nämndmål 1: Kommunens äldre ska ges möjlighet att leva ett aktivt och självständigt liv		Samordna implementeringen av handlingsplanen för äldrevänlig kommun och genomföra de åtgärder där äldrenämnden är huvudansvarig.		2024
		Stärka och prioritera förebyggande insatser som i hög grad når de personer där behovet av insatserna är som störst.		
Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.	Samverka med interna och externa aktörer för att möjliggöra sysselsättning för personer med funktionsnedsättning inom nämndens verksamheter.		2023

Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.	Utveckla systematik genom exempelvis språkundervisning och språkmentorer för att säkerställa tillräckliga kunskaper i svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg.	Arbeta för språkutvecklande arbetsplatser i samverkan med arbetsmarknadsnämnden och äldrenämnden för att stärka kunskaper i svenska språket där behov finns.		2023
	Säkerställ hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom en stärkt grundbemanning. (ÄLN) <i>Nytt uppdrag 2022</i>	Säkerställ grundbemanning efter behov inom nämndens biståndsbedömda verksamheter.		2024
		Fortsätta utveckla analysarbetet gällande kostnads- och kvalitetsjämförelser.		
		Utveckla insatser för att stärka den upplevda personalkontinuiteten hos brukaren.		
	Säkerställ hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering. (ÄLN, OSN och KTN) <i>Nytt uppdrag 2022</i>	Förstärka attraktiviteten för egen regins hemvård och boenden hos nämndens brukare.		2024
		I samverkan med övriga kommunala aktörer och civilsamhället erbjuda riktade stödinsatser till äldre i digitalt och socialt utanförskap. Stötta personer med funktionsnedsättning och äldre att använda digital teknik i aktiviteter i det dagliga livet.		
Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
Nämndmål 2: Den kommunala hälso- och sjukvården ska vara samordnad, hälsofrämjande och finnas nära individen både geografiskt och digitalt.		Skapa förutsättningar för utveckling och samordning av vårdcentrum, tillsammans med berörda nämnder och Region Uppsala.		2024
		Förtydliga hälso- och sjukvårdens innehåll, omfattning, kvalitet och effektivitet och möjliggöra jämförelser.		

Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.	Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.	Öka inkluderingen för nämndens målgrupper genom exempelvis fortsatta kommunikationsinsatser och dialogforum.		2023

Inriktningsmål/nämndmål	Kommunfullmäktiges uppdrag	Nämndens åtgärd	Status uppdrag	Uppdrag klart år
9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.	Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. (KS, UBN, ÄLN, OSN, KTN, SCN och AMN)	Utifrån analys, nuläge och framtida behov genomföra kompetensförsörjningsplanering.		2023
		Minska nettokostnaderna för inhyrd personal samt minska antalet inhyrd personal.		
	Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och ett hållbart arbetsliv.	Skapa förutsättningar för förutsägbara och trygga arbetsförhållanden.		2024
Kommungemensamma nämndmål		Nämndens åtgärd	Status mål	Mål klart år
Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv		Öka förståelsen för det gemensamma uppdraget.		2024
Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap		Skapa förutsättningar så att chefer på alla nivåer ska kunna stimulera medarbetare till medledarskap och aktivt medskapande.		2024

ÄldrenämndenDatum:
2022-04-21Nämndbehandlas:
2022-04-28Handläggare:
Magnus Bergman-Kyllönen
Ida Sverkersson-Skogman
Annika Stenman-Eriksson

Ekonomiskt delårsbokslut per mars 2022

ÄLDRENÄMNDEN	Resultat per mars			
	Kommunbidrag	Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2022	202201-202203	202101-202103	202203
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Öppen verksamhet	58	-1	0	-5
Ordinärt boende	809	2	9	32
Särskilt boende	1 166	-10	-5	-27
Nämnden totalt	2 035	-9	4	0

Nämndens analys – sammanfattning

Resultatet för äldrenämnden per mars 2022 var en negativ avvikelse mot budgetramen på 8,6 miljoner kronor (+ 3,8 miljoner kronor per mars 2021). Bidragande till den negativa avvikelsen per mars har varit:

- merkostnader från Covid-19 pandemin som endast till vissa delar kompenseras från staten,
- högre kostnader för inhyrd legitimerad personal än budgeterat,
- högre volym än budgeterat inom främst hemtjänsten.

Intäkterna överstiger budget per mars med ca 10 miljoner kronor totalt till följd av bland annat högre externa avgiftsintäkter (från brukare) och högre momsintäkter än i budget som en följd av också högre volym än i budget.

Det är på kostnadssidan som den negativa avvikelsen finns mot budget uppgående till ca 19 miljoner kronor. Precis som föregående år första kvartalet har verksamheterna påverkats ekonomiskt av Covid-19 pandemin med ökade merkostnader som följd. Kompensation från staten till kommunerna till följd av pandemin sker första kvartalet i år specifikt avseende merkostnader för högre sjukfrånvaro än normalt (inte kompensation för övriga merkostnader).

Gällande de högre kostnaderna för inhyrd legitimerad personal än i budget har pandemin också påverkat kostnaderna för detta. Kostnaderna första kvartalet har varit 8 miljoner kronor högre än föregående år samma period och markant högre än i budget.

Vid sidan av kostnader till följd av pandemin och för inhyrd legitimerad personal har kostnaderna för högre volym än i budget också bidragit till den negativa avvikelsen mot budget per mars.

Resultat per verksamhet

Ordinärt boende

Resultatet per mars för ordinärt boende totalt är +2 miljoner kronor men innebär samtidigt en negativ avvikelse mot budget med 5 miljoner kronor. Volymerna för hemtjänst och hemsjukvård är högre än budgeterat vilket påverkat avvikelsen mot budget. Smittspridningen till följd av pandemin under årets första månader har inneburit höga kostnader för bland annat övertid i verksamheten.

Särskilt boende

Resultatet per mars för verksamheten särskilt boende totalt är -10 miljoner kronor och en negativ avvikelse mot budget med 4 miljoner kronor. Verksamheten har fram till mars överstigit de förväntade avgiftsintäkterna med 1 miljon kronor men resultatet påverkas än dock negativt av höga kostnader för legitimerad personal och merkostnader på grund av Covid-19.

Öppen verksamhet

Resultatet per mars för öppen verksamhet totalt är i linje med budget per mars.

Egen regi och systemledning

I tabellen nedan visas resultat mot budget och mot föregående år uppdelat på egen regins olika avdelningar och systemledning¹.

Äldrenämnden	Resultat per mars 2022 (mnkr)	Budget per mars 2022 (mnkr)	Resultat per mars 2021 (mnkr)
Systemledning	11	6	22
Avdelning särskilt boende (egen regi)	- 6	- 1	- 2
Avdelning ordinärt boende (egen regi)	- 3	1	- 9
Avdelning hälso- och sjukvård (egen regi)	-11	- 6	- 7
TOTALT	- 9	0	4

Systemledning har ett bättre utfall per mars än budget med 5 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen härrör från högre intäkter än budgeterat från olika delar däribland avgiftsintäkter från brukare, momsintäkter och övriga bidrag.

Egen regins avdelningar har generellt negativa avvikelser per mars mot budget. Väsentliga faktorer som påverkat denna avvikelse är faktorer som tagits upp ovan såsom merkostnader från pandemin, markant högre kostnader för inhyrd legitimerad personal (hälso- och sjukvård) än i budget.

¹ Systemledning är verksamhet inom äldrenämnden som inte är egen regi såsom exempelvis avdelning myndighet, avdelning kvalitet och utveckling m.fl.

Prognos 2022

Äldrenämnden prognostiserar ett resultat i balans med budget (+ 0,4 miljoner kronor). Bedömningen är att volymerna för både hemtjänst och särskilt boende kommer att stabiliseras under våren och följa närmre budgeten samtidigt som effekterna (merkostnaderna) från pandemin väntas skilja sig mot första kvartalet i år (där relativt höga merkostnader funnits).

Vidare förväntas avgiftsintäkterna från brukare fortsätta vara högre än budgeterat.

Prognosen bygger också på att de statsbidrag som nämnden väntas erhålla under året också beviljas i samma utsträckning som förväntas. Ett antal större prestationsrelaterade statsbidrag har beslut om beviljande av bidrag ännu inte tagits varför osäkerhet finns om dessa och därmed kan påverka prognosen för 2022.

Ekonomiska handlingsplaner kommer att sättas i gång nu under våren för verksamheter som har underskott och/eller negativa årsprognoser.

Investeringar

	KF-budget 2022	Periodens utfall 202201-202203	Periodens utfall 202101-202103	Helårsprognos 202203
Investeringar	13	5	0	13

Nämndens investeringsram är 13 miljoner kronor för 2022. Utfallet per mars är 5 miljoner kronor och utgörs främst av brandförebyggande åtgärder på särskilda boenden samt ett nytt IT system till Hjälpmedelsenheten. Nämnden förväntas hålla sin budgetram för investeringar för 2022.

Risker och osäkerhet (årsprognos)

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	20	5	-20	5

Det finns några större osäkerheter kring de prestationsbaserade statsbidragen ("minska andelen timanställda och utöka sjuksköterskebemanningen"). Det är fortfarande inte beslutat av Socialstyrelsen att nämnden kommer erhålla medlen, men utifrån de uppgifter som är rapporterade från förvaltningen är bedömningen att det är kvalificerat för dessa. Beslut väntas ske under andra kvartalet i år.